

EMILIANO LEIVA

En el Títol III del Tractat Constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, conegut com Tractat de Roma de 1957, s'establix la lliure circulació dels treballadors dintre de la Comunitat. A aquest precepte es va acollir Jean Marc Bosman per poder canviar d'equip, potser sense saber que el que estava fent era canviar la història del futbol europeu. Aquest Tractat, que entrés en vigor el 1 de Gener de 1958, ha servit per a crear una Europa més unida, que amb el temps, ha anat consolidant altes cotes de llibertat i benestar per als seus ciutadans. Sens dubte, el que avui coneixem com Unió Europea s'ha forjat a força de grans negociacions i gràcies a voluntats

El Cas Bosman:

Nova Europa, Nou Futbol

convergens, però també ha estat escenari de petites victòries que han revolucionat sectors que seguien regint-se per normes contradictòries amb les noves lleis europees. Un d'aquests sectors incoherents amb els principis propugnats per la Unió Europea era el del futbol professional. Una prova d'aquestes incoherències era que els jugadors d'altres països de la Unió Europea eren considerats estrangers, i els clubs solament podien tenir a 3 jugadors estrangers. A partir del cas Bosman el límit únicament es posa per als jugadors extracomunitaris. Aquest article pretén clarificar què va significar i en què va consistir realment el cas Bosman.

Després de més d'una dècada, els esdeveniments en els quals va ser protagonista el jugador de futbol Jean Marc Bosman ja han estat pràcticament oblidats. No obstant això, l'ocorregut entre 1990 i 1995 ha afectat de gran manera al futbol que coneixem avui i indirectament al mercat de treball del que gaudim milions d'europeus. Però com van poder afectar tan profundament les accions d'un sol home al nostre mercat laboral i a

l'esport més popular i important del món? Quins han estat els més afectats i com? I, finalment, què ha estat de l'home que va causar tots aquests canvis?

Fins a l'any 1996, la situació estava molt clara. Si un jugador de futbol sota contracte volia ser transferit a un altre club, els dos equips havien d'acordar una certa quantitat monetària per a tancar el fitxatge. Això estava clar, i en gran part, això mai ha canviat. No obstant això, els jugadors que havien acabat el seu contracte no tenien llibertat de moviment a altres equips. Sempre era necessari l'acord de fitxatge per a tancar el traspàs. Així, si el club al que el jugador estava vinculat li oferia termes iguals o superiors als del contracte previ, aquest jugador es trobava obligat a quedar-se.

El primer cas en el qual un jugador va arribar a qüestionar aquest sistema ens remunta al panorama dels anys seixanta del futbol anglès. El protagonista va ser John Eastham, llavors jugador del Newcastle United. La història va anar que a la fi de 1959, després de tres anys en el United, Eastham va decidir

EMILIANO LEIVA

que volia traslladar-se a altre equip però el Newcastle no ho va permetre. Al finalitzar el seu contracte, Eastham va deixar el futbol perquè SINDO, el seu amo, no li va permetre optar pel seu desitjat trasllat. En 1960 l'Arsenal i el Newcastle finalment van arribar a un acord, però Eastham no estava satisfet i

va dur el seu cas a les corts. El tribunal va trobar que aquest sistema no era just, i va decidir que si l'equip no tornava a oferir contracte a un jugador, aquest podria moure's, sense fitxa, a altre equip. No obstant això, l'equip encara tenia el dret de

tornar a contractar al jugador si ho desitjava, la qual cosa limitava en gran part aquesta llibertat.

Aquest sistema es va mantenir més de deu anys, fins que un jugador es va adonar que sota les noves lleis europees, aquest sistema de control era il·legal. El seu nom és Jean Marc Bosman. Un home que com jugador segurament mai hagués arribat a la fama, però gràcies a les seves accions fora del camp, ara és un dels homes que més impacte ha tingut en el futbol europeu.

L'any 1990 militava en el modest equip belga RFC Liege. A l'acabar el seu contracte va voler ser transferit a l'equip francès Dunkerque. No obstant això, el RFC Liege demanava una fitxa molt alta per al traspàs, la qual el Dunkerque no estava disposat a pagar. Bosman, juntament amb els seus advo-

cats, va al·legar que això era il·legal, i anava en contra del Tractat de Roma, el qual permetia llibertat de moviment dintre d'Europa a treballadors sense contracte. El sistema de fitxatges existent li robava el seu dret de llibertat de moviment dintre de la Comunitat Europea, i per tant era necessari canviar

el sistema. Va dur al seu club, a la Federació de Futbol de Bèlgica, i a la UEFA a les Corts Europees de Justícia.

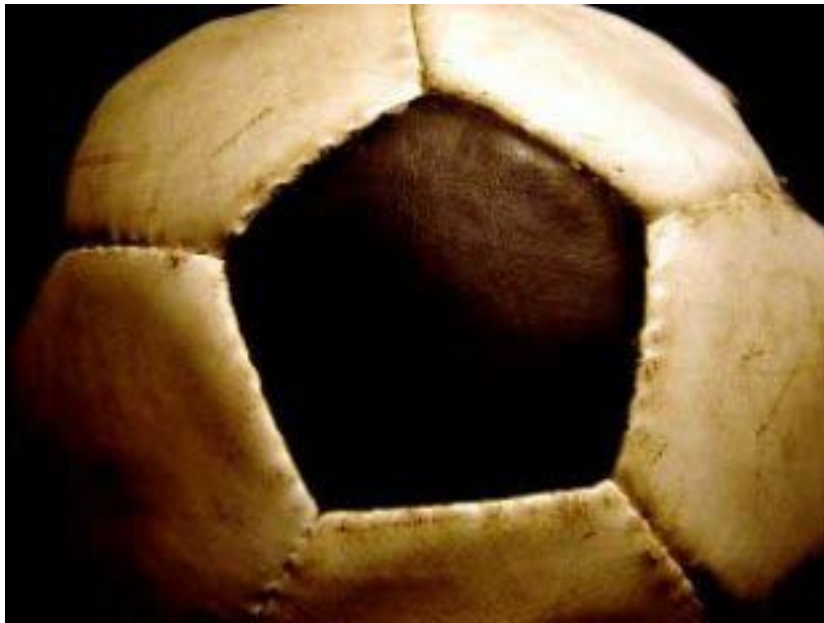
Després d'un llarg període de temps, les Corts Europees de Justícia finalment van acordar a favor de Bosman el

15 Desembre de 1995. Estava decidit que el sistema existent anava en contra de les lleis de la Unió Europea sobre el lliure moviment de treballadors. Els nous reglaments tindrien dos punts principals:

1 . Un club ja no podia exigir i percebre un pagament d'una quantitat monetària amb motiu de la contractació d'un dels seus jugadors per part d'un nou empleador, a l'haver-se ja acabat el contracte.

2 . S'eliminava el límit de tres jugadors estrangers que un equip podia alinear en competicions Europees.

Aquest segon punt es devia al fet que durant diversos anys, havia limit de tres jugadors

EMILIANO LEIVA

estrangers, i dos “assimilats” que podien ser alineats. Aquesta regla també era contrària al Tractat, sempre que es tractés de jugadors de la Unió Europea, ja que també anava en contra de la lliure circulació de treballadors de països comunitaris.

Aquestes eren les noves lleis que s’anaven a imposar, però exactament com anaven a canviar el futbol? Doncs principalment, els donaven als jugadors els mateixos drets que altres empleats dintre de la Unió Europea, una vegada finalitzat el contracte, podien buscar nous empleats sense restriccions o fronteres. El primer en notar-se eren contractes més llargs per a jugadors joves amb millors condicions econòmiques. Això suposa un risc per a un equip sense potencial econòmic, en el cas que el jugador no sigui un èxit. Una mica més evident era el fet que els clubs més poderosos tenien la possibilitat d’atreure a jugadors sense contracte, podent oferir-los contractes molt lucratiu, sense haver d’abonar a l’equip formatiu. Un equip que havia invertit molt temps i diners a formar a un jove futbolista, es veia amenaçat amb perdre’l sense recompensa.

Després de més d’una dècada, el cas Bosman ha afectat profundament al futbol europeu. Cap destacar que molts pensaven que es produïrien efectes catastròfics que amenaçarien a l’estructura del futbol. Sens dubte estaven equivocats, però els efectes són més que evidents. Clarament, els que han surtit guanyant han estat els jugadors, en particular els de major fama i prestigi. Ha permès a molts jugadors convertir-se en milionaris en els traspassos d’un club a un altre i els que decideixen quedar-se en els seus equips poden obtenir contractes lucratiu i beneficiosos.

I després de tot, com va afectar aquest canvi a l’home que va protagonitzar el moviment? Doncs cap destacar que Jean Marc

Bosman al final va aconseguir el seu traspàs a l’equip estranger, encara que mai va arribar molt alt al món del futbol. Va acabar jugant en equips inferiors a França i Bèlgica fins que finalment es va retirar en 1996. Va tallar la seva carrera als 25 anys per a entrar en aquesta batalla, pagant unes £175,000 al mes en costos durant els primers sis mesos del cas, i va trigar quatre anys a rebre compensació. Ara es troba vivint de l’atur i d’algunes donacions que rep de jugadors o federacions. Se sent traït pels seus companys que s’han convertit en milionaris gràcies als seus esforços i sacrificis, mentre que ell ha estat oblidat.

EMILIANO LEIVA - MÀSTER EN PERIODISME ESPORTIU

freshpolitik

*Drets Humans
'à la carta'*